

Как работи Европейският съюз?

Пътеводител за европейските
ИНСТИТУЦИИ

Европейски съюз

Тази брошура и други кратки и ясни обяснения за ЕС ще откриете онлайн на адрес: ec.europa.eu/publications.

Европейска комисия
Генерална дирекция „Комуникация“
Публикации
B-1049 Brussels

Ръкописът е завършен през м. юли 2007 г.
Илюстрация на корицата: EO

В края на изданието ще намерите неговите каталожни данни.

Люксембург: Служба за официални публикации на Европейските общности, 2007 г.

ISBN 92-79-03648-3

© Европейски общности, 2007 г.
Възпроизвеждането е разрешено.

Printed in Belgium

ОТПЕЧАТАНО НА НЕОБРАБОТЕНА С ХЛОР ХАРТИЯ

Как работи Европейският съюз?

Пътеводител за европейските
институции

Съдържание

Представяне на Европейския съюз	3
Договорите	5
Как ЕС взема решенията си?	7
Европейският парламент:	
гласът на гражданите	11
Съветът на Европейския съюз:	
гласът на държавите-членки	15
Европейската комисия:	
изразител на общия интерес	21
Съдът на Европейските общности:	
стожер на законодателството	26
Европейската сметна палата:	
разумно изразходване на парите ви	29
Европейският икономически и социален комитет:	
гласът на гражданското общество	31
Комитетът на регионите:	
гласът на регионалното и местното самоуправление	33
Европейската инвестиционна банка:	
финансиране на икономическото развитие	35
Европейската централна банка:	
управление на еврото	37
Европейският омбудсман:	
разглежда вашите жалби	39
Европейски надзорен орган за защита на данните:	
опазва личния ви живот	41
Агенции	43

Представяне на Европейския съюз

Европейският съюз (ЕС) е семейство от демократични европейски държави, работещи заедно за подобряване на живота на своите граждани и за изграждане на по-добър свят.

Случва се семейни разпри и временни кризи да изпълнят заглавията на новините, но далече от камерите ЕС е наистина изключително успешен проект. За малко повече от половин век той постигна мир и благополучие в Европа, единна европейска валута (еврото) и „общ пазар“ без вътрешни граници със свободно движение на стоки, хора, услуги и капитали. Той стана основна търговска сила и световен лидер в области като опазване на околната среда и помощи за развитие. Не е учудващо, че членовете на Съюза нараснаха от 6 на 27 и още държави искат да се присъединят.

Успехът на Европейския съюз до голяма степен се дължи на необикновения начин, по който той работи. Необикновен, защото страните, които съставят ЕС (неговите „държави-членки“), си остават независими суверенни държави, но обединяват суверенните си права, за да придобият сила и световно влияние, каквито никоя от тях не би могла да постигне сама. Той не е федерация като Съединените щати, но е много повече от организация за междуправителствено сътрудничество, каквато е Организацията на обединените нации. Европейският съюз е уникален по своята същност.

Обединяването на суверенните права означава на практика, че държавите-членки създават общи институции и им делегират част от правомощията си за вземане на решения, така че решенията по конкретни въпроси от общ интерес да бъдат демократично взимани на европейско равнище.

Трите основни институции, които вземат решения, са:

- Европейският парламент (ЕП), който представлява гражданите на ЕС и се избира пряко от тях;
- Съветът на Европейския съюз, който представлява отделните държави-членки;
- Европейската комисия, която представлява интересите на Съюза като цяло.

Този „институционален триъгълник“ изработва политиките и законите, които се прилагат в целия ЕС. Като правило Комисията е тази, която предлага новите закони, а Парламентът и Съветът ги приемат. След това Комисията и държавите-членки ги привеждат в действие, а Комисията контролира правилното им прилагане.

Съдът на Европейските общности е крайният арбитър при споровете по въпроси от европейското право.

Сметната палата контролира финансирането на дейностите на Съюза.

Още няколко институции имат ключова роля за работата на ЕС:

- Европейският икономически и социален комитет представлява икономическите и социални партньори в организираното гражданско общество: работодатели, работници, синдикати и сдружения на потребители;
- Комитетът на регионите представлява регионалните и местните власти;
- Европейската инвестиционна банка финансира инвестирането в икономически проекти за развитие в рамките на ЕС и извън него и подпомага малките предприятия чрез Европейския инвестиционен фонд;

- Европейската централна банка провежда европейската парична политика;
- Европейският омбудсман разглежда жалбите срещу лошо управление от страна на институциите и органите на ЕС;
- Европейският надзорен орган за защита на данните опазва неприкосновеността на личните данни на хората.

В допълнение са създадени специализирани агенции, които изпълняват технически, научни или управленски задачи.

Правомощията и отговорностите на институциите на ЕС, както и правилата и процедурите, които те трябва да спазват, са формулирани в договорите, на които се основава ЕС. Договорите са предмет на споразумение от страна на президентите и министър-председателите на всички държави-членки на ЕС и се ратифицират от техните парламенти.

В следващите глави са описани общностните договори, институциите на ЕС и другите органи и агенции, като е обяснено какви са техните функции и как си взаимодействат.

Церемонията по подписването на Договора от Рим през 1957 г. от шестте държави основателки.

Договорите

ЕС се основава на четири договора:

- Договор за създаване на Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС), подписан на 18 април 1951 г. в Париж, влязъл в сила на 23 юли 1952 г. и изтекъл на 23 юли 2002 г.
- Договор за създаване на Европейската икономическа общност (ЕИО), подписан на 25 март 1957 г. в Рим и влязъл в сила на 1 януари 1958 г. Наричан е често „Римски договор“.
- Договор за създаване на Европейската общност за атомна енергия (Евратом), подписан в Рим заедно с Договора за ЕИО.
- Договор за Европейския съюз (ЕС), подписан в Маастрихт на 7 февруари 1992 г. и влязъл в сила на 1 ноември 1993 г. Наричан е често „Договор от Маастрихт“.

С договорите за ЕОВС, ЕИО и Евратом се създават първите три „Европейски общности“, т.е. системата за съвместно вземане на решения в областта на въглищата, стоманата, атомната енергия и други важни отрасли на икономиките на държавите-членки. Общите институции, създадени за управление на тази система, се сливат през 1967 г. в една Комисия и един Съвет на министрите.

Освен икономическата си роля, ЕИО постепенно придобива широк спектър от отговорности, включвайки социалната и регионалната политика, както и политиката за опазване на околната среда. Тъй като общността вече не е чисто икономическа, четвъртият договор (от Маастрихт) я преименува просто на „Европейска общност“ (ЕО). С приближаването на датата, на която изтича Договорът за ЕОВС през 2002 г., отговорностите за въглищата и стоманата биват постепенно прехвърлени към другите договори.

В Маастрихт правителствата на държавите-членки се договарят и за съвместна работа в областта на външната политика и сигурността, както в сферата „правосъдие и вътрешни работи“. С включването на това междуправителствено сътрудничество в съществуващата общностна система, Договорът от Маастрихт създаде нова структура с три „стълба“, която е както икономическа, така и политическа. Това именно е Европейският съюз (ЕС).

Договорите са в основата на всички дейности на ЕС. Те биват променяни при всяко присъединяване на нови държави-членки. Понякога в договорите се внасят промени с оглед реформиране на институциите на Европейския съюз и предоставяне на нови сфери на отговорност. Това става по време на специална конференция на националните правителства на държавите-членки на ЕС („междуправителствена конференция“ или МПК). Резултат от основните междуправителствени конференции са:

Европейският съюз се основава на подписаните от него договори. Трите му „стълба“ представляват областите на различните политики с различни системи за вземане на решение.

- Единният европейски акт (ЕЕА), подписан през февруари 1986 г. и влязъл в сила на 1 юли 1987 г. Той изменя Договора за ЕИО и създава условията за осъществяването на Единния пазар;
- Договорът от Амстердам, подписан на 2 октомври 1997 г. и влязъл в сила на 1 май 1999 г. Той въвежда нови сфери на обединен суверенитет, включващи повече от гражданските права и по-тясно сътрудничество в социалната политика и политиката по заетостта.
- Договорът от Ница, подписан на 26 февруари 2001 г. и влязъл в сила на 1 февруари 2003 г. Той внася нови изменения в останалите договори, като реорганизира системата за вземане на решения в ЕС, за да осигури ефективното ѝ функциониране и при следващите разширявания;
- Проектодоговорът за Конституция, одобрен и подписан през октомври 2004 г., който не влезе в сила, тъй като не беше ратифициран от всички държави от ЕС;
- Договорът от Лисабон, който беше одобрен през 2007 г., но ще влезе в сила едва когато бъде ратифициран от всички държави-членки. Той ще направи ЕС по-демократичен и прозрачен, ще въведе по-несложни методи на работа и правила за гласуване, ще гарантира с помощта на харта нашите основни права и ще позволи на ЕС да говори с един глас по глобалните въпроси.

© Picture-alliance/dpa/Zucchi

Чистата околна среда е една от многото области, за които държавите-членки на ЕС са постигнали съгласие, че си струва да обединят суверенитета си.

Как ЕС взема решенията си?

При вземането на решения на ниво Европейски съюз участват различни европейски институции, и по-специално:

- Европейският парламент (ЕП),
- Съветът на Европейския съюз,
- Европейската комисия.

Обикновено Европейската комисията предлага новите закони, а Парламентът и Съветът са тези, които ги приемат. В някои случаи законодателни актове се приемат само от Съвета. Различни роли са отредени и на другите институции.

Основните форми на европейското законодателство са директивите и регламентите. Директивите формулират общи цели за всички държави-членки, като националните власти са свободни в избора на формата и методите за постигане на тези цели. Обикновено държавите-членки разполагат със срок от една до две години за въвеждане на директива. Регламентите са пряко приложими в целия ЕС веднага след влизането си в сила, без никакви допълнителни действия на държавите-членки.

Правилата и процедурите за вземане на решения в ЕС са формулирани в договорите. Всяко предложение за нов европейски закон трябва да се основава на конкретен член от договор, наричан „правно основание“ на предложението. По този начин се определя коя законодателна процедура трябва да бъде приложена. Трите основни процедури са „съвместно вземане на решение“, „консултация“ и „одобрение“.

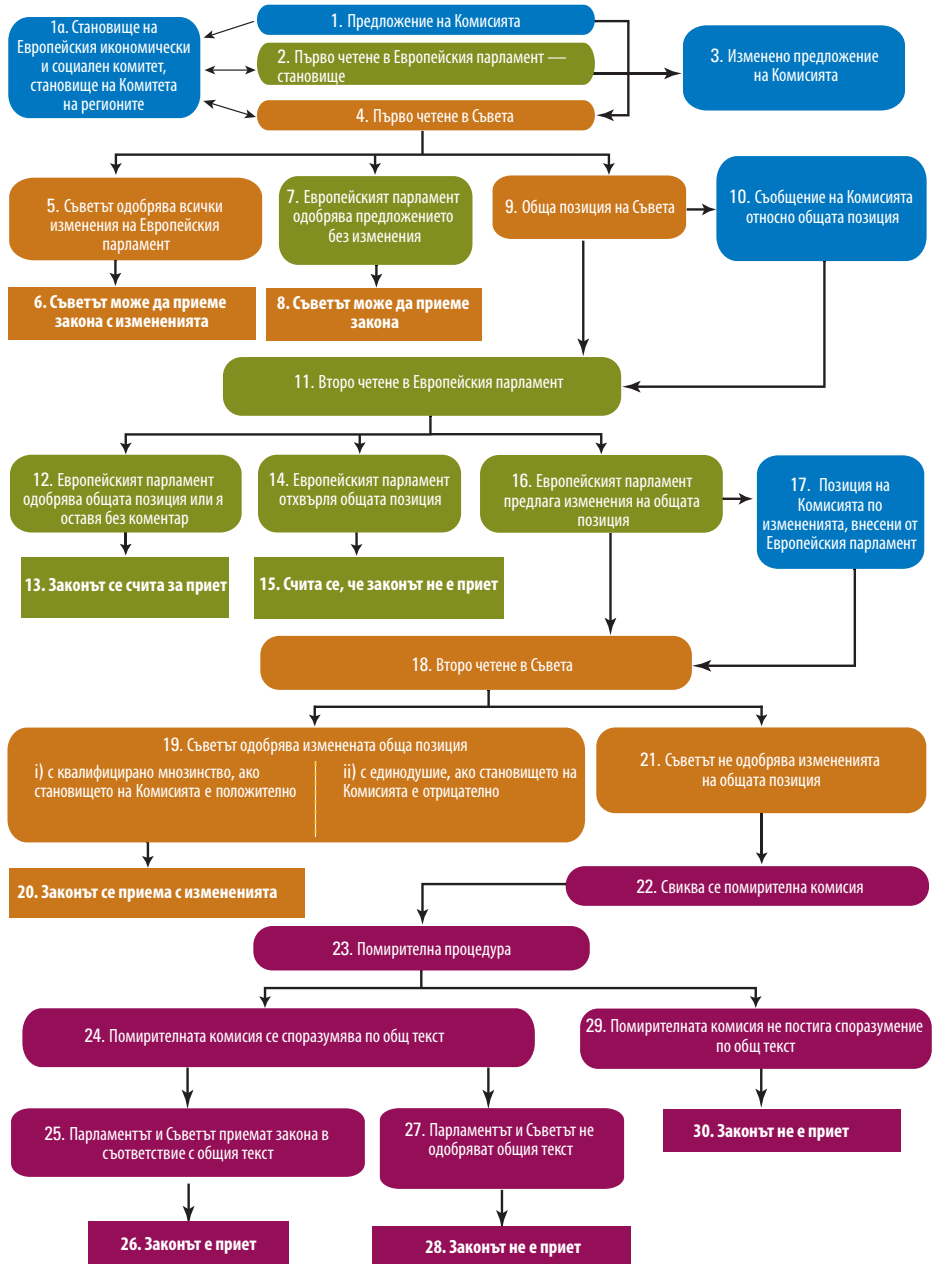
1. Съвместно вземане на решения

Съвместното вземане на решения е обичайната процедура понастоящем при приемането на повечето европейски закони. При процедурата за съвместно вземане на решение Парламентът споделя законодателната власт със Съвета.

Ако Съветът и Парламентът не могат да постигнат съгласие по даден законодателен акт, той не се приема. Процедурата предвижда две последователни „четения“ във всяка институция. Ако по време на тези четения бъде постигнато споразумение, законът може да бъде приет. В противен случай той се разглежда от помирителна комисия, съставена от равен брой представители на Съвета и на Парламента. След като тази комисия постигне споразумение, одобреният текст отново се изпраща до Парламента и до Съвета, които го приемат окончателно като закон. До процедура на помирение се стига все по-рядко. Повечето закони, приемани съвместно, в действителност биват одобрени на първо или второ четене в резултат от доброто сътрудничество между трите институции.

Схемата по-долу представя процедурата по-подробно. Повече информация можете да намерите на ec.europa.eu/codecision.

Процедурата за съвместно вземане на решения

Три „съвета“ — кой какъв е?

Лесно е да объркате кой европейски орган какъв е, особено когато съвсем различни институции имат твърде сходни имена, като например тези три „съвета“.

Европейският съвет

→ Това е форум на държавните и правителствените ръководители на всички държави от ЕС и председателя на Европейската комисия. В зависимост от политическата система на отделната държава-членка, нейният представител е нейният президент и/или министър-председател. Европейският съвет заседава по принцип четири пъти годишно, за да определи общите насоки на европейската политика и да отчете постигнатия напредък. Това е най-висшата политическа институция на Европейския съюз, ето защо нейните срещи често биват наричани „срещи на върха“.

Съветът на Европейския съюз

→ Позната по-рано като Съвет на министрите, тази институция обединява министрите от правителствата на всички държави от ЕС. Съветът заседава редовно, за да приема подробни решения и европейско законодателство. По-подробно описание на работата му ще намерите по-нататък в брошурата.

Съветът на Европа

→ Той не е институция на ЕС. Съветът на Европа е междуправителствена организация и сред нейните цели е защитата на човешките права, насърчаването на културното многообразие в Европа и борбата със социалните проблеми като расови предразсъдъци и нетърпимост. Той е създаден през 1949 г. и един от първите му успехи е съставянето на Европейската конвенция за правата на човека. За да даде възможност на гражданите да упражняват своите права според тази конвенция, той учреди Европейския съд по правата на човека. Съветът на Европа има понастоящем 47 държави-членки, сред които 27-те държави от Европейския съюз, а седалището му се намира в Двореца на Европа в Страсбург (Франция).

2. Консултация

Процедурата на консултации се прилага в области като селското стопанство, данъчното облагане и конкуренцията. Въз основа на предложение на Комисията, Съветът се консултира с Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

При тази процедура Парламентът може:

- да одобри предложението на Комисията,
- да го отхвърли, или
- да поиска изменения.

Ако Парламентът поиска изменения, Комисията обсъжда всички предлагани от Парламента промени. Ако приеме някоя от тях, тя изпраща на Съвета измененото предложение.

Окончателното решение се взема от Съвета, който или приема измененото предложение, или внася нови изменения. При тази процедура, както и при всички останали, Съветът може да променя предложението на Комисията само с единодушие.

Конферентните преводачи имат съществена роля в работата на ЕС.

3. Одобрение

Процедура на одобрение означава, че Съветът трябва да получи съгласието на Европейския парламент преди вземането на много важни решения. Процедурата е същата като при консултациите, с изключение на това, че Парламентът не може да измени предложението: той трябва или да го приеме, или да го отхвърли. Приемането („одобрението“) изисква абсолютно мнозинство от подадените гласове.

Процедурата на одобрение се прилага най-често при споразумения с други държави, включително споразуменията за присъединяване на нови държави към ЕС.

Кой работи в европейските институции?

Служителите в европейските институции произхождат от всички държави-членки на ЕС. Те покриват широк спектър от дейности и умения — от политици и ръководни кадри до икономисти, инженери, юристи, лингвисти, секретари и технически обслужващ персонал. Те трябва да умеят и да желаят да работят в среда, обединяваща много различни култури и езици, обикновено далече от родината си.

За да стане човек европейски служител, той трябва да премине конкурсен изпит при много силна конкуренция. Изпитите са организирани централно от Европейската служба за подбор на персонал (EPSO).

Повече информация потърсете на europa.eu/epso.

Европейският парламент: гласът на гражданите

ОСНОВНИ ДАННИ

РОЛЯ //	Пряко избираем законодателен орган на ЕС
СЛЕДВАЩИ ИЗБОРИ //	юни 2009 г.
СЕСИИ //	Ежемесечни пленарни заседания се провеждат в Страсбург, заседания на комисиите и допълнителни сесии — в Брюксел.
АДРЕС //	Plateau du Kirchberg, В.Р. 1601, L-2929 Luxembourg
ТЕЛЕФОН //	(352) 4300-1
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	europarl.europa.eu

Европейският парламент (ЕП) се избира от гражданите на Европейския съюз и представлява техните интереси. Създаден е през 50-те години на ХХ-ти век с учредителните договори. От 1979 г. неговите членове се избират пряко от гражданите на ЕС.

Изборите се провеждат на всеки пет години, като всеки европейски гражданин, в която и част на ЕС да живее, има право да гласува и да се кандидатира за член на Парламента. Така Парламентът изразява демократичната воля на почти 500-те милиона европейски граждани и представлява интересите им пред останалите институции на ЕС.

Последните избори бяха през юни 2004 г. Парламентът сега наброява 785 члена от 27-те държави-членки на ЕС.

В Европейския парламент депутатите не заемат места по национален признак, а се групират в седем политически групи, съответстващи на европейските партии. Те представляват всички възгледи за политиката и европейската интеграция — от подчертано профедералните до открито евроскептичните.

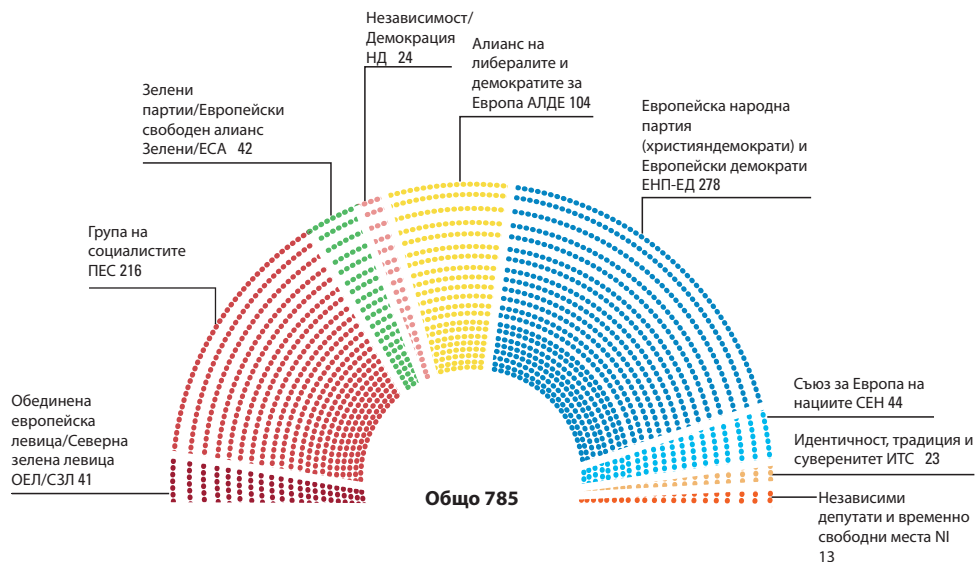
През 2007 г. за председател на Европейския парламент беше избран Ханс-Герт Пьотеринг, той ще заема поста до изборите през 2009 г.

Къде е седалището на Парламента?

Европейският парламент има три работни места: Брюксел (Белгия), Люксембург и Страсбург (Франция).

В Люксембург са разположени административните служби (т.нар. генерален секретариат). Заседанията на целия Парламент, известни като „пленарни заседания“, се провеждат в Страсбург и понякога в Брюксел. Заседанията на комисиите също се провеждат в Брюксел.

Брой на местата по политически групи към 1 септември 2007 г.

Брой места по страни

Австрия	18	Малта	5
Белгия	24	Нидерландия	27
България	18	Обединеното кралство	78
Германия	99	Полша	54
Гърция	24	Португалия	24
Дания	14	Румъния	35
Естония	6	Словакия	14
Ирландия	13	Словения	7
Испания	54	Унгария	24
Италия	78	Финландия	14
Кипър	6	Франция	78
Латвия	9	Чешка република	24
Литва	13	Швеция	19
Люксембург	6	Общо	785

Ханс-Герт Пьотеринг, председател на Европейския парламент.

Какво прави Парламентът?

Парламентът има три основни функции:

1. Приема европейските закони — в много области съвместно със Съвета. Фактът, че ЕП се избира пряко от гражданите, гарантира демократичната основа на европейското право.
2. Парламентът упражнява демократичен надзор върху другите институции на ЕС, и по-специално върху Комисията. Той разполага с правомощия да одобрява или отхвърля номинираните комисари, както и с правото да гласува вот на недоверие на Комисията като цяло.
3. Бюджетни правомощия. Парламентът споделя със Съвета правомощията по отношение на бюджета на ЕС и следователно може да влияе върху разходите на ЕС. Той приема или отхвърля бюджета в неговата цялост.

По-долу са дадени подробни описания на тези три функции.

1. Законодателна функция — приемане на европейските закони

Обичайната процедура за приемане (или „прокарване“) на европейското законодателство е „съвместното вземане на решения“ (вж. по-горе: „Как ЕС взема решения?“) Тази процедура осигурява равнопоставеност на Европейския парламент и на Съвета и се прилага в редица области.

В някои сфери (например селското стопанство, икономическата политика, визите и имиграцията) Съветът създава законодателство сам, но трябва да се консултира с Парламента. Освен това, одобрението на Парламента е необходимо за някои важни решения, като например присъединяването на нови страни към ЕС.

Парламентът също така дава импулс за изработване на нови законодателни актове, като преглежда годишната работна програма на Комисията, преценява какви нови закони са необходими и изисква от Комисията да направи предложения.

2. Демократичен надзор

Парламентът упражнява демократичен надзор върху останалите институции в ЕС по няколко начина.

Когато се сформира нов състав на Комисията, членовете ѝ биват номинирани от правителствата на държавите-членки, но не могат да бъдат назначени без одобрението на Парламента. Парламентът изслушва всеки един от тях, в това число и бъдещия председател на Комисията, и едва след това гласува дали да одобри Комисията като цяло.

През целия си мандат Комисията е политически отговорна пред Парламента — ЕП може да гласува „вот на недоверие“ на Комисията и така да предизвика колективната ѝ оставка.

В по-общ план Парламентът упражнява контрол чрез редовен преглед на докладите, изпратени му от Комисията (общия годишен отчет, отчетите за изпълнение на бюджета и др.) Освен това депутатите от ЕП редовно задават въпроси на

Комисията, на които комисарите са законово задължени да отговарят.

Парламентът следи още и работата на Съвета: депутатите от ЕП редовно задават въпроси на Съвета, а председателят на Съвета присъства на пленарните заседания на ЕП и участва в важните дебати.

Парламентът може да упражнява допълнителен демократичен контрол, като разглежда петициите на гражданите и назначава анкетни комисии.

Освен това, Парламентът има своя принос за всяка среща на върха на ЕС (заседанията на Европейския съвет). При откриването на всяка среща на върха, председателят на Парламента е поканен да изрази становището на Парламента по актуални въпроси и точки от дневния ред на Европейския съвет.

3. Бюджетни правомощия

Годишният бюджет на ЕС се определя съвместно от Парламента и от Съвета. Парламентът обсъжда бюджета по време на две последователни четения и той не може да влезе в сила, без да бъде подписан от председателя на Парламента.

Парламентарната комисия за бюджетен контрол следи как се изразходва бюджетът. Освен това, всяка година Парламентът решава дали да одобри начина, по който Комисията управлява бюджета. Този процес на одобрение е известен като „освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета“.

Как е организирана работата на Парламента?

В работата на Парламента има два основни етапа:

→ **Подготовка на пленарните сесии.** По време на заседания на отделните комисии, посветени на различни сфери от дейността на ЕС, депутатите обсъждат предложенията на Комисията въз основа на доклади, изготвени от

Плакат, призоваващ гражданите на Люксембург да гласуват на първите преки избори за Европейски парламент през 1979 г.

един от членовете на съответната комисия — т. нар. „докладчик“. Докладът дава обща представа за разглежданата тема, както и аргументите „за“ и „против“ предложението. Въпросите, по които предстоят дебати, се разглеждат и от политическите групи.

→ **Провеждане на пленарните сесии.** Годишно се провеждат 12 четиридневни сесии в Страсбург и 6 двудневни сесии в Брюксел. По време на тези сесии Парламентът разглежда предложените закони и гласува измененията, преди да вземе решение по текста като цяло.

Други точки в дневния ред могат да включват „съобщения“ на Комисията, в които се излагат нейните намерения в определена област, или въпроси, отправени към Комисията или Съвета във връзка с текущи събития в ЕС или по света.

Съветът на Европейския съюз: гласът на държавите-членки

ОСНОВНИ ФАКТИ

РОЛЯ //	Законодателен (в някои области изпълнителен) орган на ЕС; представлява държавите-членки.
ЧЛЕНОВЕ //	По един министър от всяка държава от ЕС
ПРЕДСЕДАТЕЛСТВО //	Сменя се на ротационен принцип всеки шест месеца
ЗАСЕДАНИЯ //	В Брюксел (Белгия), с изключение на април, юни и октомври (Люксембург)
АДРЕС //	Rue de la Loi/Wetstraat 175, B-1048 Brussels
ТЕЛЕФОН //	(32-2) 285 61 11
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	consilium.europa.eu

Съветът е основният орган за вземане на решения в ЕС. Също като Европейския парламент, Съветът е създаден по силата на учредителните договори през петдесетте години на миналия век. Той представлява държавите-членки и на заседанията му присъства по един министър от националните правителства на държавите от ЕС.

В зависимост от темите в дневния ред се определя кои министри ще участват в заседанията. Ако например Съветът възнамерява да обсъжда въпроси, свързани с околната среда, в заседанието ще участват министрите, в чийто ресор влиза опазването на околната среда от всяка държава-членка на ЕС и това ще бъде „Съвет по околна среда“.

По отношенията на ЕС с останалия свят работи „Съветът по общи въпроси и външни отношения“. Тъй като съставът на този Съвет отговаря също така и за въпросите на общата политика, на заседанията му присъстват онези министри или държавни секретари, които съответното правителство избере.

Съществуват общо девет различни конфигурации на Съвета:

- Общи въпроси и външни отношения;
- Икономически и финансови въпроси (Екофин);
- Правосъдие и вътрешни работи
- Заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси;
- Конкуренентоспособност;
- Транспорт, телекомуникации и енергетика;
- Земеделие и рибарство;
- Околна среда;
- Образование, младеж и култура.

Всеки министър в Съвета е упълномощен да поема ангажимент от името на своето правителство. С други думи, подписът на министъра е подпис на цялото му правителство. Освен това, всеки министър в Съвета е отговорен пред своя национален парламент и пред гражданите, които този парламент представлява. Наред с участието на Европейския парламент в процеса на вземане

на решения, това осигурява демократичната основа на решенията на Съвета.

До четири пъти годишно президентите и/или министър-председателите на държавите-членки, заедно с председателя на Европейската комисия, заседават под формата на Европейски съвет. Тези „срещи на върха“ определят цялостната политика на ЕС и на тях се решават въпроси, които не могат да бъдат решени на по-ниско ниво (т.е. от министрите на обичайните заседания на Съвета). Поради значимостта си срещите и обсъжданията на Европейския съвет често продължават до късно през нощта и са следени с голямо внимание от медиите.

Какво прави Съветът?

Съветът има шест основни задължения:

1. Да приема европейските закони — в много области на политики съвместно с Европейския парламент.
2. Да координира най-общо икономическите политики на държавите-членки.
3. Да сключва международни споразумения между ЕС и други държави или международни организации.
4. Да одобрява бюджета на ЕС съвместно с Европейския парламент.
5. Да определя и провежда Общата външна политика и политиката на сигурност на ЕС (ОВППС) въз основа на насоките, дадени от Европейския съвет.
6. Да координира сътрудничеството между националните съдилища и полицейските сили по наказателноправни въпроси.

Много от тези отговорности се отнасят до „общностната“ област, т.е. до сфери на дейност, в които държавите-членки са решили да обединят суверенитета си и да делегират правото си за вземане на решения на институциите на ЕС. Тази общностна област е „първият стълб“ на Европейския съюз.

Двете последни задължения обаче се отнасят главно до сфери, в които държавите-членки

не са делегирали правомощията си, а просто работят заедно. Този начин на работа се нарича „междуправителствено сътрудничество“ и то обхваща втория и третия „стълб“ на Европейския съюз.

По-долу е дадено подробно описание на работата на Съвета.

1. Законодателна функция

В по-голямата си част работата на Съвета се състои в приемане на законодателство в сфери, в които ЕС има обединен суверенитет. Обичайната процедура в тези случаи е „съвместното вземане на решения“, при което законодателните актове на ЕС се приемат съвместно от Съвета и Парламента на базата на предложение на Комисията. В някои области Съветът има последната дума, но само при предложение на Комисията и само след съобразяване със становищата на Комисията и на Парламента (вж. по-горе: „Как ЕС взема решения?“)

2. Координиране на политиките на държавите-членки

Държавите-членки на ЕС решиха да провеждат обща икономическа политика, основана на тясно съгласуване на своите национални икономически политики. Тази координация се осъществява от министрите на икономиката и финансите, които съставляват Съвета по икономически и финансови въпроси (Екофин).

Те искат също така да създадат повече работни места и да подобрят системите за образование, здравеопазване и социална защита. Макар че всяка държава-членка на ЕС провежда собствена политика в тези области, те могат да се споразумеят за постигането на общи цели и да почерпят взаимно опит от най-добрите си постижения. Този начин на действие се нарича „отворен метод на координация“ и се осъществява в рамките на Съвета.

Ръководителят на външната политика на ЕС Хавиер Солана се запознава на място с живота на бежанците.

3. Сключване на международни споразумения

Всяка година Съветът „сключва“ (т.е. подписва официално) редица споразумения между Европейския съюз и държави извън ЕС, както и с различни международни организации. Тези споразумения могат да обхващат широки области като търговията, сътрудничеството и развитието или пък да се отнасят до конкретни въпроси като текстил, рибарство, наука и техника, транспорт и др.

Освен това Съветът може да сключва конвенции между държавите-членки на ЕС в области като данъчното облагане, дружественото право или консулската защита. Конвенциите могат да се отнасят също и до сътрудничество по въпросите на свободата, сигурността и правосъдието (вж. по-долу).

4. Приемане на бюджета на ЕС

Годишният бюджет на ЕС се приема съвместно от Съвета и Европейския парламент.

5. Обща външна политика и политика на сигурност

Страните от ЕС разработват своя обща външна политика и политика на сигурност (ОВППС). Но външната политика, сигурността и отбраната са области, в които отделните национални правителства запазват независим контрол. Все пак държавите от ЕС отчитат предимствата на съвместната работа по тези въпроси — Съветът е основният форум за осъществяване на това „междуправителствено сътрудничество“.

Това сътрудничество обхваща както въпроси на отбраната, така и задачи по управление на кризи: хуманитарни и спасителни операции, мироопазване и омиротворяване в горещи точки. Държавите от ЕС се стараят да мобилизират и координират военните и полицейските си сили така, че да могат да ги използват съгласувано с дипломатически и икономически действия. По този начин ЕС помогна за възстановяването на мира, изграждането на демокрация и ускоряването на икономическия напредък на редица места като се започне от Индонезия, Демократична република Конго и се стигне до страните от Югоизточна Европа.

6. Свобода, сигурност и правосъдие

Гражданите на ЕС са свободни да работят и живеят във всяка държава от ЕС, което означава, че те трябва да имат еднакъв достъп до гражданското правосъдие навсякъде в Европейския съюз. Следователно националните съдилища трябва да си сътрудничат, така че да може едно съдебно решение за развод или за попечителство на дете, издадено в една държава от ЕС, да бъде признато във всички останали държави от ЕС.

Свободата на движение в рамките на ЕС е от голяма полза за гражданите, които спазват законите, но от нея се възползват още и международните престъпници и терористите. За справяне с трансграничните престъпления е необходимо сътрудничество между националните съдилища, полицейските сили, митническите служители и имиграционните служби на всички държави от ЕС.

Те трябва да гарантират:

- ефективен контрол на външните граници на ЕС;
- обмен на информация между митническите служители и полицията за заподозрени трафиканти на наркотици или хора;

- еднаква оценка и третиране в целия ЕС на търсещите убежище, за да се предотврати „пазаруването“ на убежище.

С такива и сходни въпроси се занимава Съветът по въпросите на правосъдието и вътрешните работи — т.е. министрите на правосъдието и вътрешните работи. Целта е да се създаде единна „зона на свобода, сигурност и правосъдие“ в границите на ЕС.

Как е организирана работата на Съвета?

Председателството на Съвета

Председателството на Съвета се сменя на ротационен принцип на всеки шест месеца. С други думи всяка държава от ЕС поема на свой ред грижата за дневния ред на Съвета и председателства всички заседания за период от шест месеца, като съдейства за вземане на законодателни и политически решения и посредничи за постигане на компромиси между държавите-членки.

Свободното движение на хора и стоки в ЕС остави в миналото подобни митнически проверки на пътуващите в Европа.

Генералният секретариат

Председателството се подпомага от генералния секретариат, който подготвя и осигурява гладкото протичане на работата на Съвета на всички нива.

През 2004 г. Хавиер Солана беше преназначен като генерален секретар на Съвета. Той е още върховен представител на ЕС за Общата външна политика и политиката на сигурност (ОВППС) и като такъв спомога за координирането на действията на ЕС на световната сцена.

Генералният секретар се подпомага от заместник-генерален секретар, който отговаря за управлението на генералния секретариат.

Комитет на постоянните представители

Всяка държава-членка има в Брюксел постоянен екип („представителство“), което я представлява и защитава националните ѝ интереси на ниво ЕС. Ръководителят на всяко такова представителство е всъщност посланик на съответната държава в ЕС.

Тези посланици (известни като „постоянни представители“) заседават всяка седмица в рамките на Комитета на постоянните представители (Корепер). Ролята на този комитет е да подготвя работата на Съвета, с изключение на повечето селскостопански въпроси, които се разглеждат от Специалната комисия за селско стопанство. Корепер се подпомага от редица работни групи, съставени от служители на националните администрации.

Сигурност и отбрана

Отделни структури подпомагат Съвета по въпросите на сигурността и отбраната:

- Комитетът по политика и сигурност (КПС), чиито функции в това сътрудничество са идентични с функциите на Корепер за други типове решения;
- Военният комитет на Европейския съюз (ВКЕС), съставен от началниците на генералните щабове на държавите-членки;

→ Военният секретариат на Европейския съюз (ВЕСЕ), който е част от генералния секретариат на Съвета, състоящ се от военни и цивилни експерти, командироваани от държавите-членки;

→ Комитетът за гражданските аспекти на управлението на кризи.

По колко гласа има всяка страна?

Решенията в Съвета се гласуват. Колкото по-голямо е населението на една страна, толкова повече гласове има тя, но гласовете са преизчислени така, че да бъдат в полза на страните с по-малко население.

Германия, Италия, Обединеното кралство и Франция	29
Испания и Полша	27
Румъния	14
Нидерландия	13
Белгия, Гърция, Португалия, Унгария и Чешката република	12
Австрия, България, Швеция	10
Дания, Ирландия, Литва, Словакия и Финландия	7
Естония, Кипър, Латвия, Люксембург и Словения	4
Малта	3
Общо	345

Гласуване с квалифицирано мнозинство

В някои особено деликатни области като Общата външна политика и политиката на сигурност, данъчното облагане, предоставянето на убежище и имиграционната политика решенията на Съвета трябва да се вземат единодушно. С други думи в тези области всяка държава-членка има право на вето.

По повечето въпроси обаче Съветът взема решения, като гласува с „квалифицирано мнозинство“ (КМ).

Квалифицирано мнозинство се постига, ако:

- мнозинството държави-членки (в някои случаи мнозинство от две трети) гласува „за“ и
- при минимален брой от 255 гласа „за“, които представляват 73,9 % от общия брой на гласовете.

Освен това всяка от страните може да поиска потвърждение, че гласовете „за“ представляват минимум 62 % от общото население на Съюза. Ако се окаже, че това не е така, решението не се приема.

ЕС подпомага обучението и изграждането на полицейски сили в региони, преживели размирици, като набляга на значението на добрите взаимоотношения в общностите.

Европейската комисия: изразител на общия интерес

ОСНОВНИ ФАКТИ

РОЛЯ //	Изпълнителен орган на ЕС, разполагащ с инициативата за законодателни предложения
ЧЛЕНОВЕ //	27: по един от всяка държава-членка.
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА МАНДАТА //	Пет години (2004—2009 г.)
АДРЕС //	Rue de la Loi/Wetstraat 200, B-1049 Brussels
ТЕЛЕФОН //	(32-2) 299 11 11
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	ec.europa.eu

Комисията е независима от националните правителства. Работата ѝ е да представлява и защитава интересите на ЕС като цяло. Тя изготвя предложения за нови европейски закони, които представя на Европейския парламент (ЕП) и на Съвета.

Тя е изпълнителният орган на ЕС — т.е. отговорна е за изпълнението на решенията на Парламента и на Съвета. Това означава, че тя управлява ежедневната дейност на Европейския съюз: провеждане на политиките, изпълнение на програмите и изразходване на средствата.

Подобно на Парламента и Съвета, Европейската комисия е създадена през петдесетте години на миналия век с учредителните договори на ЕС.

Какво представлява Комисията?

Терминът „Комисия“ има две значения. Това е най-напред екипът от мъже и жени — по един представител на всяка държава от ЕС — назначени да участват в работата на институцията и да вземат решения. Освен това терминът

„Комисия“ означава самата институция и нейните служители.

Членове на Комисията се наричат неофициално „комисари“. Повечето са заемали политически постове в страните си и много от тях са били министри, но като членове на Комисията те са ангажират да действат в интерес на Съюза като цяло и не могат да получават указания от националните си правителства.

На всеки пет години се назначава нова Комисия, в срок от шест месеца след изборите за Европейски парламент. Процедурата е следната:

- правителствата на държавите-членки се договарят кого да номинират за нов председател на Комисията;
- след това номинираният председател на Комисията се одобрява от Парламента;
- номинираният за председател на Комисията посочва останалите членове на Комисията, като съгласува избора си с правителствата на държавите-членки;

- новият Парламент изслушва всеки номиниран член и след това дава становище за целия екип. След като бъде одобрена, новата Комисия може официално да започне работа.

Мандатът на настоящата Комисия изтича на 31 октомври 2009 г. Неин председател е Жозе Мануел Барозу.

Комисията е политически отговорна пред Парламента, който има властта да разпусне цялата Комисия, като внесе вот на недоверие. Отделните членове на Комисията са задължени да подадат оставка, ако тя е поискана от председателя и одобрена от останалите комисари.

Представител на Комисията присъства на всички заседания на Парламента, за да внесе уточнения и обяснения за провежданите от нея политики. Освен това Комисията редовно отговаря на писмени и устни въпроси, зададени от депутатите.

Ежедневната работа на Комисията се осъществява от административни служители, експерти, писмени и устни преводачи и секретариат. Броят на нейните служители е приблизително 23 000 души. Цифрата може би изглежда огромна, но в действителност е по-малка от броя на персонала, работещ в типична средно голяма общинска администрация в Европа.

Къде се намира Комисията?

„Седалището“ на Комисията е в Брюксел (Белгия), но тя има офиси и в Люксембург, представителства във всички държави от ЕС и делегации в много столици по цял свят.

Какво прави Комисията?

Европейската комисия има четири основни функции:

1. прави предложения за закони, които изпраща на Парламента и на Съвета;
2. ръководи и провежда политиките на ЕС и управлява бюджета;
3. налага спазването на европейското законодателство (съвместно със Съда на Европейските общности);
4. представлява Европейския съюз на международната сцена, например при водене на преговори за спазумения между ЕС и други държави.

1. Предложения за нови закони

Комисията има „правото на инициатива“. С други думи единствено Комисията може да прави предложения за нови европейски закони до Парламента и до Съвета. Тези предложения трябва да защитават интересите на Съюза и неговите граждани, а не интересите на конкретни страни или промишлени сектори.

Преди да направи предложение, Комисията трябва да е наясно с настоящата ситуация в Европа и с нагряващите проблеми и да реши дали европейското законодателство е най-добрият начин за справяне с тях. Ето защо Комисията е в постоянна връзка с много и различни групи по интереси и с два консултативни органа — Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Тя взима предвид също

В Комисията всяка държава от ЕС има свой комисар.

така становищата на националните парламенти и правителства.

Комисията предлага действия на ниво ЕС само ако прецени, че определен проблем не може да намери ефикасно решение чрез действия на национално, регионално или местно ниво. Този подход за решаване на проблемите на възможно най-ниско ниво се нарича „принцип на субсидиарност“.

Ако обаче Комисията стигне до заключението, че е необходим законодателен акт на ЕС, то тя изготвя предложение, което според нея ще даде ефикасно решение на проблема и ще удовлетвори възможно най-широк кръг от интереси. За уточняване на техническите подробности Комисията се консултира с експерти чрез различните си комисии и групи. Тя публикува често „зелени“ и „бели“ книги, провежда изслушвания, отчита мнението на гражданското общество и експертните доклади на своите специалисти и често се допитва пряко до обществеността, преди да направи предложение, за да е сигурна, че разполага с възможно най-пълната картина на ситуацията.

2. Изпълнение на политиките и бюджета на ЕС

Като изпълнителен орган на Европейския съюз, Комисията отговаря за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС. По-голямата част от разходите се правят от националните и местните власти, но Комисията отговаря за контрола на тези разходи – под зоркото око на Сметната палата. Целта на двете институции е осигуряване на добро финансово управление. Само ако е удовлетворен от годишния отчет на Сметната палата, Европейският парламент освобождава Комисията от отговорност за изпълнението на бюджета.

Освен това Комисията изпълнява решенията, взети от Парламента и Съвета, например свързаните с общата селскостопанска политика, рибарството, енергетиката, регионалното развитие, околната среда или младежите и образователни програми за обучение и обмен като

Фондовете на ЕС подпомагат модернизирването на далекосъобщителната инфраструктура в по-слабо развитите региони на ЕС.

програмата „Еразъм“. Тя играе също така основна роля в политиката в областта на конкуренцията, като гарантира равни условия за развитие на предприятията. Комисията може да забранява сливания на компании, ако прецени, че това ще доведе до нечестна конкуренция. Комисията трябва да гарантира също така, че държавите от ЕС не нарушават правилата за конкуренция чрез прекомерно субсидиране на своите промишлени отрасли.

3. Прилагане на европейските закони

Комисията е „пазителката на договорите“. Това означава, че тя е отговорна, заедно със Съда на европейските общности, за правилното прилагане на законодателството на ЕС във всички държави-членки.

Ако установи, че държава от ЕС не прилага европейското законодателство, тя започва процес, наречен „процедура за нарушение“. Първата стъпка се състои в изпращане на официално писмо до правителството, в което Комисията обяснява защо счита, че страната нарушава законодателството на ЕС и определя краен срок за получаване на подробно обяснение.

Ако държавата-членка не даде задоволително обяснение или не уреди проблема, Комисията изпраща друго писмо, с което потвърждава нарушаването на европейското законодателство и определя краен срок за отстраняване на нарушението. Ако държавата-членка не изпълни изискването, Комисията отнася въпроса пред Съда на Европейските общности, който се произнася. Решенията на Съда са задължителни за държавите-членки и институциите на ЕС. Ако държава-членка не изпълнява съдебно решение, Съдът може да наложи финансови санкции.

4. Представител на ЕС на международната сцена

Европейската комисия има съществена роля като говорител на Европейския съюз на международната сцена. Тя е гласът на ЕС на международни форуми като Световната търговска организация, при преговори за споразумението относно климатичните промени, Протокола от Киото, както и за важното сътрудничество в сферата на помощите и търговията между ЕС и развиващите се държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, известно като Споразумението от Котону.

Освен това Комисията говори и води преговори от името на ЕС в области, в които държавите-членки са ѝ предоставили своя суверенитет. Това става на основата на предварително сключени държавни споразумения.

Как е организирана работата на Комисията?

Председателят на Комисията решава кой комисар за коя обща политика ще отговаря и, ако се налага, може да направи преразпределение на задълженията по време на мандата на Комисията.

Комисията заседава веднъж седмично, обикновено в сряда, и най-често в Брюксел. Всяка точка от дневния ред се представя от комисаря, който отговаря за съответната обща политика, след което решението се взема колективно от целия екип.

Персоналът на Комисията е разпределен в отдели — „генерални дирекции“ (ГД) и „служби“ (напр. юридическа служба). Всяка ГД отговаря за конкретна област на политиката и се оглавява от генерален директор, който носи отговорност пред някои от комисарите. Общата координация се осигурява от генералния секретариат, който организира още и ежеседмичните заседания на Комисията. Той се оглавява от генерален секретар, който е пряко подчинен на председателя на Комисията.

Всъщност генералните дирекции планират и изготвят законодателните предложения, но тези предложения стават официални само след като Комисията ги „приеме“ на седмичното си заседание. Процедурата е най-общо следната:

Да предположим например, че Комисията вижда необходимост от европейски законодателен акт за предотвратяване замърсяването на европейските реки. Генерална дирекция „Околна среда“ изготвя предложение въз основа на широко допитване до европейските предприятия, земеделците и организацията за защита на околната

В Гренландия председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу се убеждава със собствените си очи в тежките последици, които вече се наблюдават в резултат от изменението на климата.

среда, както и с екологичните министерства в държавите от ЕС. Проектът се обсъжда и с други отдели на Комисията, заинтересовани от темата и се съгласува с юридическата служба и генералния секретариат.

След като предложението е напълно готово, то се включва в дневния ред на заседание на Комисията. Ако поне 14 от 27-те комисари одобряват предложението, Комисията го приема и то се

ползва с безусловната подкрепа на целия екип. Тогава документът се изпраща на Съвета и на Европейския парламент, които вземат решение по него. След това Комисията може да внесе изменения, отразяващи препоръките на двете институции, след което им връща предложението за окончателно одобрение.

Съдът на Европейските общности: стожер на законодателството

ОСНОВНИ ФАКТИ

РОЛЯ //	Произнасяне на присъди по внесените пред него дела.
СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ //	Един съдия от всяка държава от ЕС; осем генерални адвокати
ПЪРВОИНСТАНЦИОНЕН СЪД //	Най-малко един съдия от всяка държава от ЕС (27 през 2007 г.)
СЪД НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА //	Седем съдии
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА МАНДАТА //	Подновяем мандат от 6 години
АДРЕС //	Boulevard Konrad Adenauer, L-2925 Luxembourg
ТЕЛЕФОН //	(352) 43 03-1
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	curia.europa.eu

26

Съдът на Европейските общности (често наричан просто „Съдът“) е създаден по силата на Договора за Европейската общност за въглища и стомана през 1952 г. Седалището му се намира в Люксембург.

Работата му е да гарантира, че законодателството на ЕС се тълкува и прилага по един и същи начин във всички държави-членки на ЕС и че законите са еднакви за всички. Например той следи дали различни национални съдилища не издават различни решения по един и същи въпрос.

Съдът наблюдава също така дали държавите-членки и институциите на ЕС спазват изискванията на законодателството. Съдът разполага с правомощия да урежда юридически спорове между държавите-членки на ЕС, институциите на ЕС, предприятията и частните лица.

В Съда влиза по един съдия от държава-членка, така че в него са представени всичките 27 национални правни системи на ЕС. Но за постигане на по-голяма ефективност Съдът рядко заседава в пълен състав. Той заседава най-често

в „разширен състав“ от 13 съдии или в състави от петима или трима съдии.

Работата на Съда се подпомага от осем „генерални адвокати“. Тяхната роля е да дават мнения по делата, внесени в Съда. Те трябва да правят това публично и безпристрастно.

Безпристрастието на съдиите и генералните адвокати е извън всякакво съмнение. Те имат необходимата квалификация или ниво на компетентност, необходими за назначаването им на най-високите съдебни постове в техните страни. Те са назначени в Съда на Европейските общности въз основа на споразумение между правителствата на държавите-членки на ЕС. Всеки от тях е назначен за мандат от шест години, който може да бъде подновен.

С оглед на големия брой заведени дела, както и за осигуряване на по-добра правна защита на гражданите, в помощ на Съда на Европейските общности през 1988 г. е създаден Първоинстанционен съд. Този съд, който е част от Съда на Европейските общности, отговаря за съдебните решения по определен вид дела, и

по-специално по делата, заведени от частни лица, дружества и някои организации, както и по дела, свързани със законите в областта на конкуренцията. И в този съд има по един съдия от всяка държава от ЕС.

Съдът на публичната служба на Европейския съюз разрешава спорове между Европейския съюз и неговите служители. Този трибунал е съставен от седем съдии и е прикрепен към Първоинстанционния съд.

Председателите на Съда на Европейските общности и на Първоинстанционния съд се избират от своите колеги съдии за срок от три години, който може да бъде подновен. Василиос Скурис от Гърция бе избран за председател на Съда на Европейските общности през 2003 г. Марк Йегер е настоящият председател на Първоинстанционния съд. Пол Дж. Махони е председател на Съда на публичната служба от 2005 г.

Как работи Съдът?

Съдът взема решения по внесените в него дела. Четирите най-често срещани видове дела са:

1. преюдициални въпроси;
2. дела за неизпълнение на задължение;
3. дела за отмяна;
4. дела за неправомерно бездействие.
5. дела за обезщетения;

Следва подробно описание на различните видове дела.

1. Преюдициално производство

Националните съдилища във всяка държава от ЕС имат задължение да следят за правилното прилагане на законодателството на ЕС в своята държава. Съществува обаче риск съдилищата в различните държави да тълкуват законите на ЕС по различен начин.

За да не се случва това е създадено „преюдициалното производство“. Това означава, че ако един национален съд има някакви съмнения относно тълкуването или валидността на определен закон на ЕС, той може, а понякога е длъжен, да поиска съвет от Съда на Европейските общности. Този съвет се дава под формата на „преюдициално заключение“.

© Alamy/Imagselect

В полза на стюардесите има вече няколко постановления на Съда на европейските общности по дела за равно заплащане и равни права.

2. Дела за неизпълнение на задължение

Комисията може да започне такова производство, ако има причина да счита, че някоя държава-членка не спазва задълженията си съгласно законодателството на ЕС. Това производство може да бъде започнато и от друга държава на ЕС.

И в двата случая Съдът разследва обвиненията и излиза с решение. Ако наистина се установи вина, обвинената държава-членка трябва незабавно да коригира действията си. Ако Съдът констатира, че държавата-членка не се е съобразила с решението му, той може да ѝ наложи глоба.

3. Дела за отмяна на незаконосъобразни актове

Ако някоя държава-членка, Съветът, Комисията или, при определени условия, Парламентът са убедени, че даден законодателен акт на ЕС е неправилен, те могат да поискат от Съда да го отмени.

„Искове за отмяна“ могат да бъдат предявени и от частни лица, които искат Съдът да прекрати действието на определен закон, защото им вреди пряко и неблагоприятно като индивиди.

Ако Съдът констатира, че въпросният закон е бил приет неправилно или е неправилно основан на Договорите, той може да отмени закона или да го обяви за нищожен.

4. Дела за неправомерно бездействие

Съгласно Договора за ЕО, Европейският парламент, Съветът и Комисията са задължени да вземат дадени решения при определени обстоятелства. Ако не го сторят, държавите-членки, другите институции на Общността и, при определени условия, частни лица или компании могат да подадат жалба до Съда с цел официално регистриране на това бездействие.

5. Дела за обезщетения за вреди

Всяко лице или дружество, което е претърпяло вреди в резултат на действие или бездействие на Общността или на нейни служители, може да заведе дело за компенсирание на вредите пред Първоинстанционния съд.

Как е организирана работата на Съда?

Делата се завеждат в секретариата и за всяко се назначава конкретен съдия и генерален адвокат.

Следва процедура от два етапа: първо писмена, а след това устна фаза.

На първия етап всички заинтересовани страни подават писмени изложения и назначеният по случая съдия съставя доклад, обобщаващ тези изложения и приложимото право по случая.

После идва вторият етап — публичното изслушване. В зависимост от важността и сложността на случая, делото може да се гледа от състав от трима, петима или тринадесет съдии, или от пълния състав на Съда. По време на изслушването адвокатите на страните по делото представят случая пред съдиите и генералния адвокат, които могат да им задават въпроси. После генералният адвокат дава мнението си, след което съдиите разискват случая и излизат с решение. То не отразява задължително мнението на генералния адвокат.

Решенията на Съда се вземат с мнозинство и се произнасят в съдебно заседание. Разногласията не се обявяват. Решенията се публикуват в деня на произнасянето им.

Подобна е процедурата в Първоинстанционния съд, с тази разлика, че тя не включва мнение на генерален адвокат.

Европейската сметна палата: разумно изразходване на парите ви

ОСНОВНИ ФАКТИ

РОЛЯ //	Контролира правилното изразходване на средствата на ЕС
ЧЛЕНОВЕ //	По един от всяка държава от ЕС
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА МАНДАТА //	Членовете на Сметната палата се назначават с подновяем мандат от шест години
АДРЕС //	12, rue Alcide de Gasperi, L-1615 Luxembourg
ТЕЛЕФОН //	(352) 43 98-1
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	eca.europa.eu

Сметната палата е създадена през 1975 г. Седалището ѝ се намира в Люксембург. Работата на Сметната палата се състои в проверки за целесъобразното изразходване на средствата на ЕС, така че гражданите на Съюза да получават максималното срещу парите си. Палатата има право да подложи на проверка всяко лице или организация, работещи със средства на ЕС.

Сметната палата има по един член от всяка държава от ЕС, назначен от Съвета, с мандат от шест години, който може да бъде подновен. Членовете избират от своите редици председател с подновяем мандат от три години. Юбер Вебер е председател на Сметната палата от януари 2005 г.

Какво прави Сметната палата?

Основната функция на Сметната палата е да следи за правилното изпълнение на бюджета на ЕС — с други думи да следи дали приходите и разходите на ЕС са законни получени, изразходвани и законно отчетени, както и да осигурява стабилно финансово управление. Така работата

ѝ помага за гарантиране на икономично, ефективно, резултатно и открито функциониране на системата на ЕС.

За да изпълни задачите си, Палатата може да провежда разследвания въз основа на документацията на всяко лице или организация, които се събират или изразходват средства на ЕС. Тя често извършва проверки на място. Констатациите ѝ се излагат в доклади, които представят проблемите на Комисията и на правителствата на държавите-членки на ЕС.

За да работи добре, Сметната палата трябва да бъде абсолютно независима от другите институции, но в същото време да поддържа постоянна връзка с тях.

Една от основните ѝ функции е да подпомага Европейския парламент и Съвета като им представя ежегодни одиторски доклади за предходната финансова година. Парламентът разглежда подробно доклада на Сметната палата, преди да вземе решение да одобри или не начина, по който Комисията е изразходвала бюджета.

Ако е удовлетворена, Сметната палата изпраща още и декларация до Съвета и до Парламента, в уверение на това, че парите на европейските данъкоплатци са използвани правилно.

И не на последно място, Сметната палата информира гражданите за резултатите от своята работа чрез доклади по особено актуални въпроси.

Как е организирана работата на Сметната палата?

Служителите на Сметната палата са приблизително 800 души, в това число преводачи, администратори и одитори. Одиторите са разделени на „одиторски групи“. Те изготвят проектодокладите, по които Палатата взема решения.

Одиторите често пътуват, за да инспектират останалите институции на ЕС, държавите-членки и всички държави, които получават помощи от ЕС. Въпреки че дейността на Сметната палата е свързана основно с финансите, за които е отговорна Комисията, над 80 % от разходите на ЕС се управляват от националните органи.

Сметната палата няма собствени юридически правомощия. Ако одиторите открият измама или нередности, те информират OLAF — Европейската служба за борба с измамите. OLAF е подразделение на Европейската комисия с особен статут, който му предоставя пълна автономия.

© Van Parys Media

Ушните марки на кравите позволяват на европейските одитори да проследят къде се изразходват парите на ЕС.

Европейският икономически и социален комитет: гласът на гражданското общество

ОСНОВНИ ФАКТИ

РОЛЯ //	Представява организираното гражданско общество
ЧЛЕНОВЕ //	344
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА МАНДАТА //	Четири години
ЗАСЕДАНИЯ //	в Брюксел, ежемесечно
АДРЕС //	Rue Belliard 99, B-1040 Brussels
ТЕЛЕФОН //	(32-2) 546 90 11
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	eesc.europa.eu

Създаден през 1957 г. по силата на Римския договор, Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) е консултативен орган, който предоставя официална възможност на различните групи по интереси в ЕС, например организациите на работодателите и профсъюзите, както и други сдружения на „организираното гражданско общество“, напр. асоциации на потребителите, да изразят своето мнение по основни въпроси в ЕС.

Членовете на ЕИСК са 344 — броят на представителите на всяка държава от ЕС е приблизително пропорционален на населението ѝ. Броят им по страни е, както следва:

Германия, Италия, Обединеното кралство и Франция	24
Испания и Полша	21
Румъния	15
Австрия, Белгия, България, Гърция, Унгария, Чешката република	
Нидерландия, Португалия и Швеция	12
Дания, Ирландия, Литва, Словакия и Финландия	9

Естония, Латвия и Словения	7
Кипър и Люксембург	6
Малта	5
Общо	344

Членовете се номинират от правителствата на държавите от ЕС, но работят при пълна политическа независимост. Назначават се с четиригодишен мандат и могат да бъдат преназначавани.

Заседанията на комитета се провеждат в пленарна асамблея, чиито дискусии се подготвят от шест подкомисии, известни като „секции“, всяка от които се занимава с определени политики. Комитетът избира своя председател и двама заместник-председатели за срок от две години. Димитрис Димитриадис стана председател на ЕИСК през октомври 2006 г.

Какво прави Европейският икономически и социален комитет?

Европейският икономически и социален комитет има три основни функции:

- съветва Съвета, Комисията и Европейския парламент — по тяхна молба или по собствена инициатива;
- насърчава гражданското общество за по-активно участие при определяне на политиките на ЕС;
- укрепва ролята на гражданското общество в държавите извън ЕС и допринася за изграждането на консултативни структури.

Становищата на комитета се изпращат до големите институции — Съвета, Комисията и Европейския парламент. Те трябва да се допитват до него преди да вземат решения по икономическата, социалната и регионалната политика и политиката за опазване на околната среда. Той има основна роля в процеса на вземане на решения в Съюза. ЕИСК е мост между Съюза и неговите граждани. Той създава условия за по-активно участие и включване на гражданите в обществения живот и, следователно, за по-демократично общество в Европа.

Кои са членовете на ЕИСК?

Членовете на Комитета работят основно в родните си страни и са обособени в три групи, представляващи работодателите, работниците и различни други икономически и социални интереси.

Групата на работодателите включва представители на частния и държавния сектор на промишлеността, на малките и средни предприятия, търговските камари, търговията на едро и дребно, банковото и застрахователното дело, транспорта и селското стопанство.

Групата на работниците представлява всички категории на заетост — от ръчния труд до управленската дейност. Членовете ѝ са представители на националните профсъюзни организации.

Групата за различни интереси представлява неправителствени организации (НПО), земеделски сдружения, малки предприятия, занаяти и свободни професии, кооперации и асоциации с идеална цел, потребителски и природозащитни организации, научни и академични общности и сдружения, които представляват семейството и лицата с увреждания.

© Van Parys Media

Организациите, представляващи интересите на семейството, са сред множеството социални групи, чиито мнения се изразяват чрез ЕИСК.

Комитетът на регионите: гласът на регионалното и местното самоуправление

ОСНОВНИ ФАКТИ

РОЛЯ //	Представява регионалните и местните власти
ЧЛЕНОВЕ //	344
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА МАНДАТА //	Четири години
ЗАСЕДАНИЯ://	в Брюксел, пет пленарни сесии годишно
АДРЕС ///	Rue Belliard 101, B-1040 Brussels
ТЕЛЕФОН //	(32-2) 282 22 11
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	cor.europa.eu

Създаден през 1994 г. съгласно Договора за Европейския съюз, Комитетът на регионите (КР) е консултативен орган, съставен от представители на регионалните и местни власти в Европа. Становището на Комитета на регионите е необходимо, преди да се вземат решения на ЕС по въпроси, свързани с регионалната политика, околната среда, културата, образованието и транспорта — всички засягащи местното и регионалното самоуправление.

Комитетът има 344 членове. Броят на представителите на всяка държава от ЕС е приблизително пропорционален на населението ѝ, както следва:

Германия, Италия, Обединеното кралство и Франция	24
Испания и Полша	21
Румъния	15
Австрия, Белгия, България, Гърция, Унгария, Чешката република, Нидерландия, Португалия и Швеция	12

Дания, Ирландия, Литва, Словакия и Финландия	9
Естония, Латвия и Словения	7
Кипър и Люксембург	6
Малта	5
Общо	344

Членовете на Комитета са членове или ключови фигури от местните или регионалните власти в своите региони. Те са номинирани за участие в Комитета от националните си правителства, назначават се от Съвета на Европейския съюз за четири години и могат да бъдат преназначавани. Всяка държава избира своите представители на различен принцип, но националната група трябва да бъде политически и географски балансирана. Ако някои от тях загубят изборния си мандат в родната си страна, те трябва да напуснат Комитета.

В Комитета има четири политически групи: Европейската народна партия, Партията на европейските социалисти, Алиансът на либералите

и демократите за Европа и Съюзът за Европа на нациите-Европейски алианс.

Един от членовете на Комитета на регионите се избира за председател с двегодишен мандат. Мишел Делбар стана председател на КР през 2006 г.

Какво прави Комитетът на регионите?

Ролята на Комитета на регионите е да представя местните и регионални гледни точки относно законодателството на ЕС. Това става чрез доклади и „становища“ по предложенията на Комисията.

Комисията и Съветът са задължени да искат мнението на КР преди взимането на решения по въпроси, засягащи местното и регионалното самоуправление. Това може да бъде политиката за заетостта, околната среда, образованието,

културата, професионалното обучение и младежта, енергетиката, транспорта, телекомуникациите и общественото здраве.

Този списък не е изчерпателен. Комисията, Съветът и Европейският парламент могат да се консултират с КР и по други въпроси. От своя страна, Комитетът може да приема становища по своя инициатива и да ги представя на Комисията, Съвета и Парламента.

Как е организирана работата на Комитета?

Всяка година Комитетът на регионите провежда пет пленарни сесии, по време на които той определя общата си политика и приема становища.

Неговите шест „комисии“ се занимават с различни политики и подготвят становищата, които биват обсъждани по време на пленарните сесии.

Достъпът до професионално обучение и до обучение през целия живот навсякъде в Европа е първостепенна грижа на Комитета на регионите.

Европейската инвестиционна банка: финансиране на икономическото развитие

ОСНОВНИ ФАКТИ

РОЛЯ //	Финансиране на икономическото развитие
ЧЛЕНОВЕ //	Държавите-членки на ЕС Борд на директорите — 28 души, управителен комитет — 9 души
АДРЕС //	100, Boulevard Konrad Adenauer, L-2950 Luxembourg
ТЕЛЕФОН //	(352) 43 79-1
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	www.eib.org

Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) е учредена през 1958 г. с Римския договор. Основната ѝ роля е да предоставя заеми за европейски проекти като железопътни и пътни връзки, летища или програми, свързани с околната среда. Освен това тя отпуска средства за инвестиране в малки предприятия на територията на ЕС и за икономическо развитие в страните кандидатки и в развиващите се страни.

Филип Мейстад стана председател на ЕИБ през октомври 2000 г.

Какво прави банката?

ЕИБ е самофинансираща се институция с нестопанска цел, независеща от бюджета на ЕС. Тя се финансира чрез заеми на финансовите пазари. Акционери на банката са държавите-членки на Европейския съюз, които са регистрирали съвместно нейния капитал и вноската на всяка държава съответства на икономическата ѝ тежест в рамките на Съюза.

Тази финансова подкрепа от страна на държавите-членки осигурява на ЕИБ възможно най-

високия кредитен рейтинг (AAA) на финансовите пазари, където тя съответно може да набира много големи капиталови суми при много добри конкурентни условия. Това, на свой ред, дава възможност на банката да инвестира в проекти от обществен интерес, които иначе не биха получили средствата, или биха ги получили при много по-неизгодни условия.

Проектите, в които банката инвестира, се подбират много внимателно.

Нейните приоритети в ЕС са насочени към поддържане на:

- сближаването и конвергенцията,
- малките и средни предприятия,
- устойчивата околна среда,
- иновациите,
- развитието на трансевропейски транспортни мрежи,
- устойчивата, конкурентоспособна и сигурна енергетика.

Извън Европейския съюз ЕИБ подкрепя политиките за развитието и сътрудничеството в страните кандидатки, държавите от Средиземноморския басейн и Източна Европа (включително Русия), които са включени в политиката на съседство на ЕС, както и държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, Азия и Латинска Америка. Заемите за тези страни се съсредоточават върху:

- развитие на частния сектор,
- развитие на инфраструктурата,
- сигурност на енергийните доставки,
- устойчивост на околната среда.

Европейската инвестиционна банка е мажоритарен акционер в Европейския инвестиционен фонд, с който образува „Групата на ЕИБ“. Фондът инвестира в рисков капитал и дава гаранции на малки и средни предприятия. Той не отпуска директно заеми на предприятия и не инвестира пряко във фирми. Вместо това той оперира чрез банки и други финансови посредници, като им предоставя гаранции за покриване на техните заеми за малки предприятия.

Фондът работи в държавите-членки на Европейския съюз и в страните, кандидатстващи за членство.

Как е организирана работата на банката?

ЕИБ е автономна институция. Тя взема решенията си за получаване и отпускане на заеми въз основа на достойнствата на всеки проект и възможностите, предлагани от финансовите пазари. Всяка година тя представя отчет за всичките си дейности.

Банката си сътрудничи с институциите на ЕС. Например нейни представители участват в работата на някои комисии на Европейския парламент, а Президентът на ЕИБ присъства на заседанията на Съвета, когато той се събира във формат икономически и финансови министри от страните от ЕС.

Решенията на Банката се вземат от следните органи:

- Управителен съвет, който се състои от министри (обикновено финансовите министри) от всички държави-членки. Той определя общата политика на банката по отпускане на заеми, одобрява счетоводния баланс и годишния отчет, разрешава на банката да финансира проекти извън ЕС и решава как да увеличи капитала.
- Борд на директорите, който одобрява операциите по отпускане и получаване на заеми и осигурява правилното управление на ЕИБ. Състои се от 28 директори — по един номиниран от всяка държава-членка на ЕС и един от Европейската комисия.
- Управителният комитет е постоянният изпълнителен орган на Банката. Той ръководи ежедневната работа на банката. Състои се от девет члена.

Европейската инвестиционна банка отпусна заем на Чешката република за подобряване на защитата от наводнения.

Европейската централна банка: управление на еврото

ОСНОВНИ ФАКТИ

РОЛЯ //	Да поддържа ценова стабилност в еврозоната и да провежда паричната политика
ЧЛЕНОВЕ //	Управителен съвет — 19 души, генерален съвет — 29 души, изпълнителен съвет — 6 души
АДРЕС //	Kaiserstrasse 29, D-60311 Frankfurt am Main
ТЕЛЕФОН //	(49) 691 34 40
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	www.ecb.eu

Европейската централна банка (ЕЦБ) е създадена през 1998 г. Седалището ѝ е във Франкфурт (Германия). Работата ѝ е да управлява еврото — единната валута на ЕС — и да поддържа ценова стабилност за повече от две трети от гражданите на ЕС, които използват еврото. ЕЦБ е отговорна също така за определянето на рамките и провеждането на паричната политика в еврозоната.

За да изпълнява функциите си, ЕЦБ работи с Европейската система на централните банки (ЕСЦБ). Държавите, които до този момент са въвели еврото, колективно съставляват „еврозоната“. Централните банки на тези държави, заедно с Европейската централна банка, образуват така наречената „евросистема“.

ЕЦБ работи напълно самостоятелно. Нито ЕЦБ, нито националните централни банки от ЕСЦБ, нито който и да било член на техните управителни органи не може да поиска или да приема указания от друга организация. Институциите на

ЕС и правителствата на държавите от ЕС следва да зачитат този принцип и да не се опитват да влияят върху ЕЦБ или върху националните централни банки.

Жан-Клод Трише е председател на ЕЦБ от ноември 2003 г.

Какво прави банката?

Една от основните задачи на ЕЦБ е да поддържа стабилността на цените в еврозоната, така че покупателната стойност на еврото да не бъде подколпана от инфлацията. Целта на ЕЦБ е да гарантира, че увеличението на потребителските цени в средносрочен план спрямо всяка предходна година да е под, но близо до 2 %.

Тя постига това, като установява целеви лихвени проценти на базата на анализ на икономическото и парично развитие. Тя повишава лихвените проценти, когато иска да овладее инфлацията и ги понижава, когато смята, че рискът от инфлация е ограничен.

Как е организирана работата на банката?

Изпълнителният съвет отговаря за провеждането на паричната политика така, както е определена от управителния съвет (вж. по-долу), както и за даването на указания на националните централни банки. Той също така подготвя заседанията на управителния съвет и отговаря за оперативното управление на ЕЦБ.

Той включва председателя на ЕЦБ, заместник-председателя и четирима други членове, всички те назначени с общото съгласие на президентите или министър-председателите на страните от еврозоната. Членовете на изпълнителния съвет се назначават с мандат от осем години, който не може да бъде подновяван.

Управителният съвет е най-висшият орган за вземане на решения на Европейската централна

банка. Той включва шестима членове на изпълнителния съвет и президентите на 12-те централни банки от еврозоната. Ръководи се от председателя на ЕЦБ. Основната му задача е да определя паричната политика в еврозоната, и по-специално да фиксира лихвените проценти, при които търговските банки могат да получават пари от ЕЦБ.

Генералният съвет включва председателя и заместник-председателя на ЕЦБ, както и управителите на националните централни банки на всичките 27 държави-членки на ЕС. Генералният съвет дава своя принос за консултативната и координационната дейност на ЕЦБ и помага при подготовката на по-нататъшното разширяване на еврозоната.

■ Държави от ЕС, които използват еврото към януари 2008 г.: Австрия, Белгия, Германия, Гърция, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Люксембург, Малта, Нидерландия, Португалия, Словения, Финландия и Франция.

■ Държави от ЕС, които не използват еврото: България, Дания, Естония, Латвия, Литва, Обединеното кралство, Полша, Румъния, Словакия, Унгария, Чешката република и Швеция.

Европейският омбудсман: разглежда вашите жалби

ОСНОВНИ ФАКТИ

РОЛЯ //	Да разглежда случаи на лошо управление и да предлага решения
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА МАНДАТА //	Пет години, подновяем
АДРЕС //	1, Avenue du Président Robert Schuman, B.P. 403 F-67001 Strasbourg
ТЕЛЕФОН //	(33) 388 17 23 13
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	ombudsman.europa.eu

Постът „европейски омбудсман“ е създаден с Договора за Европейския съюз (Маастрихт, 1992 г.) Омбудсманът е посредник между гражданите и институциите на ЕС. Той получава и разглежда жалби, подадени от граждани на ЕС, предприятия и организации, както и от всеки, който пребивава постоянно или чието седалище е в някоя от държавите-членки на ЕС.

Омбудсманът се избира от Европейския парламент за срок от пет години, който може да бъде подновен и съответства на мандата на Парламента. Никифорос Диамандурос заема поста европейски омбудсман от април 2003 г. и през януари 2005 г. беше преизбран на същия пост за срок от пет години.

Какво прави омбудсманът?

Той разглежда случаи на „лошо управление“ от страна на институциите и органите на Европейския съюз. „Лошо управление“ означава слабо или неуспешно управление — с други думи, когато една институция не спазва законите или

не зачита принципите на доброто управление, или пък нарушава човешките права. Примери за това са:

- несправедливост,
- дискриминация,
- злоупотреба с власт,
- липса или отказ за предоставяне на информация;
- ненужно забавяне,
- неправилни процедури.

Омбудсманът провежда разследвания въз основа на подадена жалба или по собствена инициатива. Той изпълнява функциите си абсолютно независимо и непредубедено. Не изисква и не приема инструкции от никое правителство или организация.

Как се подава жалба до омбудсмана?

Ако искате да се оплачете от лошо управление от страна на институцията или орган на ЕС, първото нещо, което трябва да направите, е да вземете във връзка с тази институция или орган чрез обичайните административни канали и да опитате да получите разрешение на проблема от тях.

Ако този подход не успее, можете да подадете жалба до европейския омбудсман.

Жалбата до омбудсмана трябва да бъде подадена в рамките на две години от датата, на която сте научили за случая на лошо управление. Необходимо е да се представите, да посочите от коя институция или орган се оплаквате и да изложите повода за оплакването. Можете да поискате жалбата ви да остане поверителна.

За практически указания при съставянето на жалбата си посетете интернет страницата на омбудсмана: ombudsman.europa.eu.

Какви резултати можем да очакваме?

Ако омбудсманът не може да разгледа жалбата ви — например, ако тя вече е била предмет на съдебно дело — той, при всички случаи, ще ви посъветва кой друг орган може да ви помогне.

Възможно е да се наложи омбудсманът просто да информира въпросната институция или орган, за да разреши проблема ви. Ако проблемът не се разреши при разследванията му, омбудсманът ще се опита да намери благоприятно решение, което урежда нещата и ви удовлетворява.

Ако това не стане, омбудсманът може да даде препоръки за разрешаване на въпроса. Ако съответната институция не приеме препоръките му, той може да изготви специален доклад до Европейския парламент, който може да предприеме необходимите политически действия.

Омбудсманът представя ежегодно доклад пред Европейския парламент за цялостната си дейност.

Европейски надзорен орган за защита на данните: опазва личния ви живот

ОСНОВНИ ФАКТИ

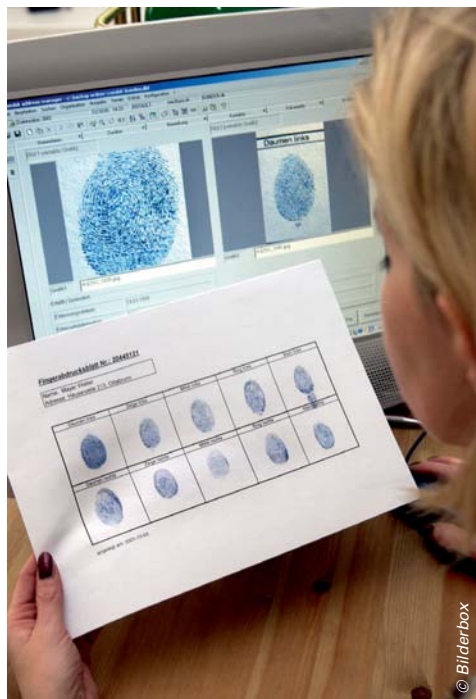
РОЛЯ //	Защита на личните данни, с които боравят институциите на ЕС
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА МАНДАТА //	Пет години, подновяем
АДРЕС //	Rue Wiertz 60, MO 63, B-1047 Brussels
ТЕЛЕФОН //	(32-2) 283 19 00
ИНТЕРНЕТ АДРЕС //	edps.europa.eu

Европейският надзорен орган за защита на данните (ЕНОЗД) е създаден през 2001 г. Работата му е да гарантира, че всички институции и органи на ЕС зачитат правото на личен живот на хората, когато боравят с личните им данни.

Какво прави ЕНОЗД?

Когато институциите и органите на ЕС боравят с лични данни, по които едно лице може да бъде точно идентифицирано, те трябва да зачитат неговото право на личен живот. ЕНОЗД гарантира това.

„Боравене“ означава дейности като събиране на данни, тяхното записване и съхранение, повторното им извличане за справка, изпращането или предоставянето на достъп до тях на други хора, както и блокирането, заличаването или унищожаването им.

Европейският надзорен орган за защита на данните (ЕНОЗД) проверява за нарушения на правото на неприкосновеност на личния живот при взимане на пръстови отпечатъци на незаконни имигранти и на хора, търсещи убежище.

Тези дейности се ръководят от строги правила. Например на институциите и органите на ЕС не се разрешава по принцип да боравят с лични данни, които разкриват расовия или етнически произход, политическите убеждения, религиозните или философски вярвания или членството в синдикални организации.

ЕНОЗД работи със служителите за защита на данните към всяка институция или орган на ЕС, за да гарантира, че се прилагат правилата за опазване на личния живот.

ЕНОЗД предоставя консултации по всички въпроси, които се отнасят до боравенето с лични данни — както по отношение на боравенето от страна на институциите и органите на ЕС, така и във връзка с предложенията за нови законодателни актове. Той сътрудничи с националните органи за защита в държавите от ЕС, както и с други участници в тази сфера.

През 2004 г. Петер Йохан Хюстинкс беше назначен на този пост.

Как може да ви помогне европейският надзорен орган по защита на данните?

Ако имате основание да считате, че вашето право на личен живот е било нарушено от някоя институция или орган на ЕС, най-напред трябва да се свържете с хората, които отговарят за обработката на данни. Ако не сте доволни от резултата, трябва да се обърнете към съответния служител за защита на данните (имената се намират на интернет сайта на ЕНОЗД). Освен това, можете да подадете жалба до Европейския надзорен орган за защита на данните, който ще проведе разследване въз основа на жалбата ви и ще ви уведоми за резултата във възможно най-кратък срок.

ЕНОЗД може например да нареди на въпросната институция или орган да коригира, блокира, изтрие или унищожи всички ваши лични данни, с които е било боравено неправомерно.

Ако не сте съгласни с това решение, можете да отнесете въпроса до Съда на Европейските общности.

Агенции

Агенцията не е институция на ЕС, тя е орган, учреден с определен законодателен акт на ЕС, за да извършва определени задачи. Не всички агенции на ЕС съдържат думата „агенция“ в официалното си название — те могат да се наричат например център, фондация, институт, служба и др.

Агенция на Европейския съюз за основните права (FRA)

Седалище: Виена, Австрия
fra.europa.eu

Агенцията събира и разпространява обективна и съпоставима информация по въпроси, свързани с основните права и дава препоръки как да бъдат отстоявани тези права. Може да става дума за случаи на расизъм и ксенофобия, но също и за други основни права.

Агенция на Общността за контрол на рибарството (CFCA)

Седалище: Виго, Испания (временен централен офис: Брюксел, Белгия)
ec.europa.eu/cfca/index_en.htm

Агенцията осигурява и координира доброто всеобщо спазване на правилата на общата политика в областта на рибарството, и в частност на защитата на рибните запаси.

Европейска агенция за авиационна безопасност (ЕААБ)

Седалище: Кьолн, Германия
easa.europa.eu

Агенцията за авиационна безопасност работи за постигане на възможно най-висок стандарт на гражданската авиация на ЕС от гледна точка на безопасността и защитата на околната среда и сертифицира летателни апарати и резервни части.

Европейска агенция за безопасност и здраве при работа (OSHA)

Седалище: Билбао, Испания
osha.europa.eu

Тази агенция обединява и разпространява познания и информация относно здравето и безопасността на работното място, като набляга върху създаването на култура на ефективните предохранителни мерки.

Европейска агенция за възстановяване (ЕАВ)

Седалище: Солун, Гърция
eag.europa.eu

Европейската агенция за възстановяване управлява програми на ЕС за подпомагане на пострадалите от войните страни от Балканския регион чрез възстановяване и икономическо и социално развитие.

Европейска агенция за морска безопасност (ЕАМБ)

Седалище: Лисабон, Португалия
emsa.europa.eu

ЕАМБ предоставя на Комисията и на страните от ЕС технически и научни консултации за повишаване на безопасността и сигурността на морския транспорт и за предотвратяване на замърсяването на водните басейни.

Европейска агенция за мрежова и информационна сигурност (ENISA)

Седалище: Хераклион (Крит), Гърция
enisa.europa.eu

Агенцията осигурява сигурността на информационните мрежи и данните, съдържащи се в тях, чрез набиране на информация, анализ на риска, разяснителна дейност и разпространяване на най-добри практики.

Европейска агенция за околната среда (ЕАОС)

Седалище: Копенхаген, Дания
eea.europa.eu

ЕАОС предоставя информация на управляващите и на обществеността с оглед на устойчивото развитие и подобряване на околната среда в Европа.

Европейска агенция за отбраната (ЕДА)

Седалище: Брюксел, Белгия
eda.europa.eu

Агенцията подпомага координирането на способностите за отбрана и сигурност в Европа, включително във въоръжението, оборудването, изследванията и проучванията.

Европейска агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите-членки на ЕС (Frontex)

Седалище: Варшава, Полша
frontex.europa.eu

Frontex подпомага държавите от ЕС за правилното изпълнение на правилата на ЕС за контрола на външните граници и при връщането на нелегалните имигранти в родните им страни.

Европейска агенция по лекарствата (ЕМЕА)

Седалище: Лондон, Обединено кралство
emea.europa.eu

Комисията се допитва до ЕМЕА преди пускането на пазара на лекарства, предназначени за хора или животни. Тя следи за евентуални неблагоприятни въздействия и дава експертно мнение.

Европейска агенция по химикалите (ЕСНА)

Седалище: Хелзинки, Финландия
es.europa.eu/echa

Агенцията извършва техническата, научната и административната дейност, свързана с REACH — системата на ЕС за регистрация на химически продукти.

Европейска железопътна агенция (ЕРА)

Седалище: Лил/Валансиен, Франция
www.era.europa.eu

Агенцията разработва общи методи за безопасност на железопътния транспорт и общи стандарти за оперативна съвместимост на железопътните мрежи за постигане на напълно интегрирана европейска мрежа.

Европейска полицейска служба (Европол)

Седалище: Хага, Нидерландия
www.europol.europa.eu

Целта на Европол е подобряване на ефективността и сътрудничеството между правоприлагащите органи на държавите от ЕС в борбата им против международната организирана престъпност.

Европейска фондация за обучение (ЕФО)

Седалище: Торино, Италия
etf.europa.eu

ЕФО работи за подобряване на професионалното обучение в страните извън ЕС, основно в Средиземноморския басейн, в Източна Европа и Русия.

Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд (Еврофонд)

Седалище: Дъблин, Ирландия
eurofound.europa.eu

Фондацията представлява информационна банка по въпросите на социалната политика, включително на заетостта и условията на живот, връзки и партньорства в промишлеността, както и на социалното сближаване.

Европейски институт за изследване на сигурността (IESUE)

Седалище: Париж, Франция
www.iss-eu.org

Целта на института е създаване на обща европейска култура на сигурността, обогатяване на стратегическия дебат и засилване на интересите на Съюза по въпросите на сигурността.

Европейски институт за равенство между половете

Седалище: Вилнюс, Литва

Този новосъздаден институт работи за постигане на равенство между половете и подкрепя борбата срещу дискриминацията.

Европейски надзорен орган на глобалната навигационна спътникова система (ГНСС)

Седалище: Брюксел, Белгия (временен седалище)
gsa.europa.eu

Агенцията управлява европейските програми за спътникова навигация (по-специално „Галилео“ и EGNOS), които осигуряват потенциала на Европа и последните технологии в тази област.

Европейски орган за безопасност на храните (ЕОБХ)

Седалище: Парма, Италия
efsa.europa.eu

Осигурява на Комисията и на обществеността независими експертни съвети за безопасността на храните и рисковете по хранителната верига „от фермата до трапезата“.

Европейски полицейски колеж (Сепол)

Седалище: Брамшил, Обединено кралство
sepol.net

В колежа се обучават висши полицейски служители от ЕС и се подготвят програми за обучение на офицери със среден ранг с акцент върху подготовката за борба с трансграничната престъпност.

Европейски център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите (ЕЦМН)

Седалище: Лисабон, Португалия
emcdda.europa.eu

Центърът предоставя обективна, надеждна и съпоставима информация относно наркотиците и наркоманиите и така улеснява определянето на общите проблеми и цели.

Европейски център за профилактика и контрол на заболяванията (ECDC)

Седалище: Стокхолм, Швеция
ecdc.europa.eu

Центърът събира, оценява и предоставя информация за настоящи и зараждащи се заплахи за човешкото здраве от инфекциозни болести като грип, тежък остър респираторен синдром (ТОРС) и СПИН.

Европейски център за развитие на професионалното обучение (Cedefop)

Седалище: Солун, Гърция
cedefop.europa.eu

Центърът подпомага развитието на професионалното образование и обучение. Той представлява специализиран център за разпространение на знания и за подпомагане на разработването на политики.

Евроюст (Европейска агенция за укрепване на съдебното сътрудничество)

Седалище: Хага, Нидерландия
eurojust.europa.eu

Евроюст подпомага съвместната работа на следователите и прокурорите в страните от ЕС в борбата им с трансграничната престъпност. Организацията има важна роля за обмена на информация и при екстрадицията.

Изпълнителна агенция „Образование, аудиовизия и култура“ (ИАОАК)

Седалище: Брюксел, Белгия
eacea.ec.europa.eu

Агенцията се занимава с практическите аспекти на европейските програми за финансиране на младежки, студентски и преподавателски програми, както и културни и медийни прояви.

Изпълнителна агенция по програмата за обществено здравеопазване (ИАОЗ)

Седалище: Люксембург
ec.europa.eu/phea

Агенцията управлява практическите аспекти на програмите на ЕС за финансиране на проекти в областта на общественото здравеопазване и представя резултатите от тях пред съответните органи и институции, отговорни за общественото здраве.

Сателитен център на Европейския съюз (EUSC)

Седалище: Торехон де Ардос, Испания
www.eusc.europa.eu

Центърът събира и анализира данни и снимки от спътниците, наблюдаващи Земята, за целите на Общата външна политика и политиката за сигурност на ЕС и за хуманитарни цели.

Служба за хармонизация във вътрешния пазар (марки и дизайн) (OHIM)

Седалище: Аликанте, Испания
www.oami.europa.eu

Службата извършва регистрация на търговски марки и модели. След това те са валидни в целия ЕС. Тази система съществува паралелно с вътрешните системи за регистрация в отделните държави от ЕС.

Служба на Общността за сортовете растения (CPVO)

Седалище: Анжер, Франция
www.cpvo.europa.eu

Службата управлява система за правна закрила на сортовете растения, равностойна на патентна система за новите сортове растения. Те са защитени за срок от 25 или 30 години в зависимост от вида растение.

Център за преводи към органите на Европейския съюз (ЦзП)

Седалище: Люксембург
cdt.europa.eu

Центърът извършва преводачески услуги за специализираните агенции на ЕС.

© Van Parys Media

Европейската агенция за авиационна безопасност се старее да повиши сигурността на въздухоплаването и да подобри неговите характеристики с оглед устойчиво опазване на околната среда.

Европейска комисия

Как работи Европейският съюз? Пътеводител за европейските институции

Люксембург: Служба за официални публикации на Европейските общности

2007 — 46. стр. — 16,2 x 22,9 cm

ISBN 92-79-03648-3

Европейският съюз (ЕС) е единствен по рода си. Той не е федерална държава като Съединените американски щати, тъй като неговите държави-членки остават независими суверенни държави. ЕС не е и чисто междуправителствена организация като Организацията на обединените нации, тъй като страните, членуващи в него, обединяват част от суверенитета си и така стават колективно много по-силни и влиятелни, отколкото когато са поотделно.

Държавите-членки обединяват суверенитета си, като взимат съвместни решения чрез общи институции, например Европейският парламент, чиито членове се избират от гражданите на ЕС, или Съветът, който представлява националните правителства. Решенията се взимат на базата на предложения, направени от Европейската комисия, която представлява интересите на ЕС като цяло. В какво се състои работата на всяка от тези институции? Как работят те заедно? Кой за какво отговаря?

Настоящата брошура дава отговорите на ясен и лесно разбираем език. Включен е и кратък преглед на агенциите и другите организации, които участват в работата на Европейския съюз. Целта ѝ е да бъде за вас полезен пътеводител за процесите на вземане на решения в ЕС.

Допълнителна информация за Европейския съюз

В Интернет

Информация за Европейския съюз на всички официални езици можете да намерите в интернет на страницата „Europa“: europa.eu.

Посетете ни

Из цяла Европа има стотици местни информационни центрове за ЕС. Адресът на най-близкия до вас център можете да намерите на следния интернет адрес: europedirect.europa.eu.

Обадете се или ни пишете

Europe Direct е службата, която дава отговор на вашите въпроси за Европейския съюз. Можете да се свържете със службата на безплатния телефон: 00 800 6 7 8 9 10 11 (или на платения телефон (32-2) 299 96 96 за обаждания извън ЕС) или на интернет адрес europedirect.europa.eu.

Прочетете за Европа

Публикациите за ЕС са достъпни на уебсайта на EU Bookshop, само с едно щракване на мишката: bookshop.europa.eu.

В България също можете да получите информация и брошури за Европейския съюз от:

Представителство на Европейската комисия в България

ул. Московска 9
София 1000
Тел.: (+359 2) 933-52-52
Факс: (+359 2) 933-52-33
Ел. поща: delegation-bulgaria@ec.europa.eu
www.evropa.bg/bg/del/

Информационно бюро на ЕП

ул. Московска 9
София 1000
Тел.: (+359 2) 985 35 45
Факс: (+359 2) 981 99 44
Ел. поща: epsosfia@europarl.europa.eu

Във всички страни на Европейския съюз има представителства и служби на Европейската комисия и Европейския парламент. Европейската комисия има също делегации в други страни по света.

Как работи Европейският съюз?

Пътеводител за европейските институции

BG

Европейският съюз (ЕС) е единствен по рода си. Той не е федерална държава като Съединените американски щати, тъй като неговите държави-членки остават независими суверенни държави. ЕС не е и чисто междуправителствена организация като Организацията на обединените нации, тъй като страните, членуващи в него, обединяват част от суверенитета си и така стават колективно много по-силни и влиятелни, отколкото когато са поотделно.

Държавите-членки обединяват суверенитета си, като взимат съвместни решения чрез общи институции, например Европейският парламент, чиито членове се избират от гражданите на ЕС, или Съветът, който представлява националните правителства. Решенията се взимат на базата на предложения, направени от Европейската комисия, която представлява интересите на ЕС като цяло. В какво се състои работата на всяка от тези институции? Как работят те заедно? Кой за какво отговаря?

Настоящата брошура дава отговорите на ясен и лесно разбираем език. Включен е и кратък преглед на агенциите и другите организации, които участват в работата на Европейския съюз. Целта ѝ е да бъде за вас полезен пътеводител за процесите на вземане на решения в ЕС.

Служба за публикации

Publications.europa.eu

ISBN 92-79-03648-3

9 789279 036484